

Stivèl e Neknominate

Quand, dâpp ala fén dla guèra, as cminziplié a méttér vî la rëna, nuèter zûven d alâura a pasèven spass da Lâma int i Žudî, masmamânt par fèr dû quî: una bèla tafîè ed zivàlla e fašû col tân, e un zuglén fòrsi un pò da pifarlût, mo a l vói cuntèr. Al zànter ed ste žûg ai èra un stivèl ed vaider con dānter un lîter ed bérra. Tótt i amîg dla bâla i bvèven a tûren e al pagadâur dla consumaziân l èra al penûltum ch'al farmèva la sô bvûda prémma che la bérra la fòss finé. La consequānza l'é fāzil da imazinèr: arivè zîrca a metè dal stivèl, pr an èser al penûltum, scadagnón al bvèva a tirundèla zarcānd ed vudèrel fén al'ûltma gāzza. Pò vgnèva ciamè un èter stivèl ed bérra e as andèva d lóng pr un pzôl, in môd tël che ala fén i èren pió i bróssc che i san.

L èra zêrt un žûg balâurd e al m é turnè in mânt in sti dé, quand ai ò lèt la nutèzzia dla nôva môda ciamè dai zûven *Neknominate* ch'l'é drî a ciapèr pà fagānd di dān spaventûs fén ala môrt. Cus'èla sta truvè? Ecco: un ragazzlât al tâca a bāvver tótt d un fiè (sé, avî capé bān: tótt int una vòlta) una butéggia péinna d un'armisdanza ed paciûg a quaranta grèd, cōmm vîsschi, vòddca, cugnâc e ròba acsé méssa insāmm. In st mānter ch'al bavv al s tól zā int un filmén col telefonén. Pò, ste inbezilòt, csa fèl? Al manda la sèna a un amîg (mo al sèni pò cus l é un amîg?) digandi *Ti nomino, devi fare come me*. E, cl èter cudghén ch'l arzāv, l é ublighè a fèr prezîs. Ai n é bèle andè al sbdèl dimónndi e in Lunbardî ai n é andè anc socuānt a fèr tèra da pgnāt.

Pòver ragazî e ragazzlatti! Naturalmânt ai é stè chi à sóbbit dè la cāulpa ala Raid dāl Raid (*Internet*), ch'la srèv culpavvla ed tótt i mèl. Mo al "žûg dal stivèl" dla mî zoventó al dimāsstra che la Raid la i ānta cōmm al blîguel int la massa cantè. Al fāt l é che i ragazzlètt con la fîvra di spunciòn e āl ragazzlatti con la carsmóggna di titén, fén da quand l'ācua la bâgna i én sānper stè in āurden par fèr dāl šgrandigè sānza stèr tant a pinsèri. Fòrsi l'é, anc qualla, ónna dāl manîr

ed dvintèr prātic dal mând che, par lâur l é anc tótt da dscrîver. L'ónnica speranza l'é chi riusèssen a farmèrs un mumintén prémma ed fères dal mèl.

Mo ai sré pò da dîren un'ètra. I genitûr ed tótt sti mamalócc ch'i crādden d èser grand sāl par bāvver di lîter d èlcol, duv stèni ed cà? E i sù ûc' èni fudrè ed parsótt? Ogni tant, slóng-ni un'ucè par controlèr quall ch'i fan i sù fiû? Di ragâz ch'i arîven a arvinères la salût bvānd dl èlcol, a cradd anc ch'vójjā dîr avair un pèder e una mèder indezént. La dsfurtónna pió granda l'à da èser pròpi quassta.

Alâura, invèzi ed dèri cānter, bsugnarà anc dèr un mèrit ala Raid dāl Raid: almānc, con la sô capazitè ed méttér al nèš dapartótt e d fèr savair incôsa, l'ajûta a méttèr in piāza di segrèt che una vòlta i avanzèven cunfinè dānter ai mûr d na birarî, o in una canténna, o int un buscātt, sānper d arpiāt dai pió grand.

Se pò i grand i fòssen un pôc pió "grand" e brîša di zacāgn cum ai n é trûp, s'i tgnèssen drî un pôc méi ai sù ragâz, s'i cminziplièssen a dscārrer coi fiû tótt i dé, fòrsi dāl putanè cōmm al *Neknominate* i n catarènn gnanc la strè par nāser. Al māsūm ai prèv capitèr una quèlca bvûda int un stivèl ed bérra, dâpp avair šludrè zivàlla, tân e fašû.

A l sò, a l sò, a fāg la figûra dal moraléssta rānpasunâi e am n in dspies. L'à da èser una spēzie ed cundāna par chi dvānta vèc'...

la Taraghégna

Quall ch'l'é cambiè

Ai dé d incû, con gîossta rasān, se un automobiléssta al vén pschè dala polizî con *i valori etilici alterati*, bān ch'la i vāga ai é la sospensiān dla patānt e, int i chès pió grèv, al rifîr definitiv. Nonostānt tótt quasst, tròp spass as lèz d inzidènt mortèl provochè da di criminèl - bisāggna ciamèri acsé - *in preda ai fumi dell'alcol*.

Pinsānd a quasst am vén in amānt Bunbatta, ch'i al ciamèven acsé parchè l èra un tanbuciòt pió lèrg che èlt, ch'al fèva l'autéssta int una ditta ed curîr ch'al fèven la linnea Bulaggna- Mnèr-

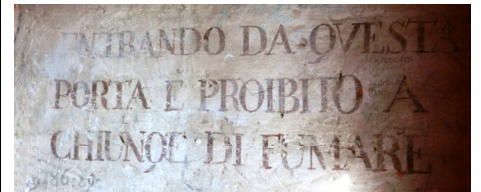
bi-Melalbèrg. Mi zién Žvân, che ālur a fèr al fotògrof a Mnèrbi, stra i sù mèll amstîr al fèva anc al biglietèri in vatta al curîr, l èra amîg ed ste Bunbatta. Mî zién ògni tant l urganizèva dāl gît d un dé: a Trièst, a Fuirānza, al Lèg ed Ghèrda e vî acsé. A cundûser āl curîr ai èra sānper Bunbatta, ch'l avèva un'abitûdin, mo un'abitûdin... Insāmma: in vatta al cruscòt ai tgnèva una butéggia ed *Vecchia Romagna* e in st mānter ch'al guidèva, ògni tant... al titèva. Par fèrta cûrta: se in chi ān che lé ai fòss stè l *etilometro*, al pòver Bunbatta i i arènn ritirè la patānt e i l'arènn bucè vî... Èter ténp.

...

E fumèr? Andèr in tranvâi con indòš ón ed chi gabardén ed nailon alzîr ch'i èren ed môda int i ān '50/'60 al vlèva dîr fèrsel šbusanèr dai fumadûr che anc lé, striflè stramèz ai pasegèr dal tranvâi, i tirèven d lóng a spipajèr cōmm se gnént al fòss. As fumèva al cinnema, che quand t andèv dānter ai èra una nabbia che al sprāz ed lûš ch'al vgnèva fòra dal fnistrén dla gabéinna ed projeziān al furmèva una pirāmid lumināusa ch'l'avèva cme bèš al schèrum. I fumèven i mèsster ed scôla in clās e al mî ed quènta al fumèva una mèza *Alfa* ala vòlta. As fumèva int āl sèl d aspèt di dutûr e l èra un quèl normèl a vādder lé i sù brèv pòrta-zānnder, quèsi un invîd cme par dîr "Fumè, fumè trancuèll, che dâpp pò a i apāns mé!".

As fumèva in reoplān, in teāter, int i sbdèl... Quand mî pèder al fó ricoverè a Puratta pr un šmalvén, ed banda da ló ai èra un vciatt ed Gāg' che tótt al dé l avèva in bâcca una zighèla inpiè... Èter ténp.

F. C.

Quasst l é fòrsi al pió antîg divièt ed fumèr ed Bulaggna. L é ed banda dala pòrta ch'as pâsa pr andèr in vatta al canpanèll ed San Ptronì o al bûš dla Meridièna. S'a guardè pulid, però, ai amanca quèl...

Un telefonén cinaï

Mé a sãn pôc purtè par la tècnica mudèrna e a sò tgnîr drî solamânt al ménum indispensâbil, pr an fèr la figûra d un vèc' incucalé. A sãn vanzè ala televisiân con i canèl in analògic, ala màchina fotogrâfica con i rulén ed peléccola Kodak, ai telefonén antîg e a tant ed chi èter machègg' ch'a n stâg brîsa a dîruv, bâsta però ch'an i sèppa da métrî ä l man dânter. Insâmma, a sãn un òmen dal sècol pasè. Al probléma l é che adès, ch'a sãn bèle entrè int al sècol ch'vén dâpp, tótt i dé ai vén fòra däl migliurî ch'i mùden incôsa e mé a sãn vanzè indrî. Pr esânpi, par fèr andèr i ûltum telefonén, bisâggna slisèri con ä l dîda cme s'as avèss da fèri di cunplimènt, la tastîra con i nómmer l'é sparé e mé a n srêv brîsa bân ed druvèri. Par telefonèr con al mî barachén invèzi, mé a sò che pr arspânnder bisâggna spénzèr al tâst vaidr e quand ai ò finè ed dscârrer, par srèr la telefonè, cal râss. Quand pó a vói ciamèr mé, ai ò da fèr al nómmer int la tastîra e spénzèr ancâura al vaidr e vî acsé.

Dû mîs fâ ai é suzès al disâster: al mî vèc' telefonén Nòkia, che Dîo al l'éva in glòria, an gèva pió gnanc béo. An sunèva pió, an s inpièva pió, l'éra dvintè un pôver pèz ed plâstica sãnza inciónni virtó, acsé am é tuchè ed dmandèr ajût a mî fiôla ch'l'é prâtica däl nuvitè ch'äl sèlten fòra tótt i dé, par fèrum cunprèr quall pió sãnpliz.

L à tachè a dscârrer int un linguâg' che mé a n'éra brîsa bân ed capîr, alâura a i ò dè chërta bianca:

- Tûm mó quall che t vû. Arcòrdet però che mé arò bisâgg ed paracci leziân par psairel druvèr!

La m à détt:

- Papà, an i é inción probléma: t evdrè che con quall ch'a t regalarò t et truvare bân.

Dâpp dû o trî dé l'é arivè con un quèl lósster e sutîl, tótt naigher e léss, sãnza gnanc un ptân! (Chisà quall ch'l'arà spais.) La m à spiegghè quèl in gran fûria, (cme al sòlit l à sãnper i minûd cuntè), e pó la m à piantè lé con cal quèl in man. Int un prémm tânp am parèva d'avair capé incôsa, invèzi pò, quand a sãn vanzè da par mé, a m sãn adè d'an èser brîsa bân ed druvèrel e a l'ò méss int un casâtt, in ataisa d'ètri leziân.

La dmanndga dâpp a sãn andè a Lu-

jàn, par cunprèr una gavatta ed susèzza con dû o trî étto ed câppa e int al pasèr pr al marchè, dnanz al bancâtt di ciniis, ai ò vèsst ch'i avèven di telefonén in vândita. Sicómm ch'a cgnóss bân al padrân parché tânp fâ a i ò cunpré dû o trî arlói ch'i van benéssum, spindând dû góbbi, a m sãn détt: *“Spèta ch'a vói dmandèr a Dai Dai Mo s'l'um pól vgnîr incânter con i sù bagâi.”*

Al m à fât vâdder dû telefonén che secânnd ló i èren i pió fâzil da druvèr e al m à détt:

- Tu seliele tla questi due plototipi fatti da ingeniele che avele nuovi cliteli di ploduzione. Questo glande essele Fag Tut Mi e questo piccolo invece Son Mei Me. Il plezzo essele quindici eulo. Plendele quello che volele, tanto buoni tutti due.

A i ò dè un'ucè in fûria parché mî mujèr l'éra bèle drî a supîer e ai ò dezîs ed tór Son Mei Me, parché ch'l'èter al m arcurdèva tròp una frès in frarais. L'avèva pròpi rasân Dai Dai Mo a dîr ch'l'éra fâzil da druvèr e par tótt la stmèna ai ò telefonè sãnza inción probléma.

La dmanndga dâpp, mî fiôla l'é vgnó con i dû cínno e sò maré a magnèr a cà nòstra. Ai èren bèle a sèder d'atâuren ala tèvla con in mèz una bèla supîra péina ed turtlén in bròd, quand am é vgnó in mânt ed fèr vâdder a mî fiôla, ch'l'éra in fâza a mé, al telefonén cinaï. A n l'avèss mâi fât: in st mântèr ch'a i al slungghèva, la mî anvedérna Giadérna, ch'l'a n stâ fairma gnanc s't la lîg, la m à dè una smanazè cânter al brâz e barlûnfete, al telefonén l'é caschè in mèz ai turtlén bujént! (L'é anc andè bân ch'la n à brîsa ràtt la supîra.)

A i ò détt: *“Adîo Son Mei Me! Fûrb però al ciniisén, almanc l à fât una bôna môrt, l'é afughè int una tarénna ed turtlén!”*

Pò ai ò avó i mî bî probléma par tòrel sò, parché al parèva quèsi ch'an vlèss brîsa vgnîr fòra, però ala fèn, con al misclén a sãn riués a guanèrel par la pònta, a l'ò arudlinè int un sugapiât pr an sbagnulèr dapartótt, pò a l'ò méss da pèrt par cazèrl int al rôssc. Par mî cânt al bròd al savèva un pò ed tè al zešmén però, pòst che inción à détt gnént a sãn stè zétt e ai ò pinsè: *“La srà la mî bâcca.”*

Dâpp a sî o sèt dé, una sîra a m sãn

arcurdè ed cal fagòt ch'avèva méss da pèrt e srudlinândel a sãn armagnè ed câca, parché a i'éra al *display* inpiè! Ai ò guardè méi e am é vgnò un scramlézz zâ par la vétta: ai'éra scrétt *“Toltellini molto meglio che liso in bianco o involtini plimavela. Molte glazie.”*

S'a n l'avèss lèt con i mî ûc', stè pur sicûr ch'a n i cardrèv gnanc par sbâli, mo l'é pròpi andè acsé! Da cla sîra lé a l'ò tratè cme un fiôl e ló, par dîr la verité, l'à sãnper fât al sò dvair da telefonén, sãnza prufitèrs ed gnént. In cminzéppi ai'éra un quèlc probléma con l'alimentaziân elètrica, parché a se vdèva che an i piassèva brîsa dimónndi caghèr la sò pélla con la raid dl ENEL, mo mé ai ò scansè al probléma con däl fundè int ä l nòstri spezialité bulgnaisi, ch'i al fan andèr zâ d'tèsta. Adès quand a vadd che la lûs dal sò *display* la câla un pò, a l'métt dânter int una tajja ed frizân, o int na pgnâta ed mnèstra ed turtlén con la góssa, al l'âs a sguigliulèr par dâu o trai âur, pò a l'arvói int un panarén d'lèna par lasèrel digèrîr pulidén e dâpp l'é pió arzèll che prémma.

Con tótt sti mî esperimènt a sãn riués a dscrúver che a insésster a caghèr la sò pélla con la curânt, dâpp un pò äi vén fòra däl sfiòpel ch'i s arvisèn a däl vulâdg, acsé a sãn custràtt a caghèrel ògni quénng'-vènt dé con al sistéma ch'ai ò apanna détt e dâpp al vâ ch'al violà.

Ai ò da stèr in uraccia però, parché l'é alèrgic ai fónnz (una vòlta a m la sãn pròpi vésssta bróttta e ai ò avó pòra d'avair da cazèrel vî), pò fagând fénta ed dèri l'òli sant, a l'ò fundè int na scudèla ed turtlén e l'é sóbbit turnè int al sò zânter. An i é gnént da fèr, bisâggna cunvgnîr che i ciniis i én pió fûrt ed nuèter in fât ed tècnica, i an pròpi na mèrcia in pió, a s'prân salvèr solamânt s'a srân bôn ed ciapèri pr al cagiaràtt.

Dnanz a un bèl piât ed turtlén tótti ä l magâgn ä l s'métt n a pòst e nuèter bulgnîs avän in cà l'ont par tótt i mèl.

Renzo Bovoli

Al barbân

Un lè dal cartân, ch'l'éra asrè con cûra da tótti ä l band, al s'lîva só. L'òmen ch'al sèlta fòra da là sâtta, infagutè int un giubân frósst e malnàtt, al slóngâ ä l brâza par stirères.

Dedri da ló, dal bús dal cartán, as vadd al grógn d un can, un pastàur tudàssc.

- *Qué, Lòrrd! Dâi ch'andân a zarchèr quèl da magnèr!*

L òmen al pîga pulid al cartán, al còi la quèrta d'in tèra, al la fà só e al la métt int una gran bûrsa ed plâstica, pò al pògia incôsa int al cantán dal pôrdg, par dîr che cla pustaziàn l'â un padrân.

Vâsco al s sént furtunè pr avoir catè cal sît, asrè da dâu pèrt, riparè dal zagnócc dla nòt, atais a un purtân in dóvv ai é sâul di ufézzi, e par quasst brîsa bazighè ed nòt. E pò ai é Lòrrd, lâur dû i se schèlden ón con cl èter, par la nòt i n an brîsa di problèma, al srèv pîz avoir d'andèr int un durmitòri, in dóvv al can an srèv brîsa azetè. Al difézzil l é rimedièr quèl da magnèr par tòtt e dû, i pûc èuro méss insâmm al dé prémma, dmandând la limôsna, i én bèle finé, la butéggia vûda par tèra l'é tòtt quall ch'ai armâgna.

Vâsco al travèrsa la strè, con Lòrrd ch'ai tén drî, e al và vèrs al casunàtt dal róssc. Al can l é agitè, al córr d atâuren al casunàtt.

- *Stâ bân, Lòrrd! Trancuèll, adès a vdân s'ai é quèl ed bân!*

Al lîva só al spurtèl e al se slônga in vatta al urèl. I sù ûc' prâtic i n vâdden gnînta ch'al pòsa arvisères a dla ròba da magnèr. Pròpi pugè in vatta a incôsa ai é un sacàtt ch'al pèr pèn ed strâz. Vâsco l é delûs, ló al zarchèva dla ròba da magnèr, brîsa da ffîres, l istâss al ciâpa al fagòt e al le pògia par tèra par guardèri dânter, st mânter che Lòrrd al và d lóng a saltèr e gnulèr cme un mât. Quand l avèrra l invòlt as vadd dâu manérini.

- *Una pû!*

Sânper pió delûs al fà par turnèr a fichèr al fagòt int al casunàtt, quand ai pèr che âl dâu manérini âl s môven. Al dscòsta i strâz e ai sèlta fòra anc una fazténna. Vâsco al la tâcca: l'é nézza, chisà da quant tânp cal fangén l é lé, al fradd.

Quèl, int la mânt ed Vâsco, ai dîs ch'l à da ciamèr ajût, mo sóbbit cal pensîr al s lîga a una divîsa, a una richièsta ed documènt, al parché dla sò cundiziàn ed barbân, a dâl dmand só la sò famajja... Ló an vòl brîsa che la sò famajja la séppa méssa in mèz, parché *famajja* par ló vòl dîr ricòver in cà ed cûra, vòl dîr un lèt con âl zénng' ed contenziàn, vòl dîr azetèr d èser *curé*,

invèzi ló al vòl èser lèbber, al vòl èser padrân dla sò vétta...

Alâura al ciâpa al fagòt, al tâurna int al sò cantán sâtta al pôrdg, al tâurna a avrîr al cartán e a stânder la quèrta, pò ai pògia in vatta, con delicatazza, l invòlt. Al ciâma Lòrrd, che in cal mânter al s é chietè, e al le fa stânder atais al fangén.

Ècco, Vâsco l à dezîs, al can e al ragazòl, lâur, i sran la sò nôva famajja.

La Nócchia d Bastèl

Al mânnd al'arvèrsa

Gigiàtt an s'in dèva pès: l èra socuànt dé che gnînta l andèva pr al sò vèrs. Ló l èra sânpèr stè brèv int al sò lavurîr ed falegnâm, da dû dé al zarchèva ed finîr un bèl cumâ, mo ai èra saltè fòra sâul un brótt mubilàtt scalastrè. Cla maténna pò, apanna livè, l èra andè a sbâter cânter al spîguel d una pòrta e in pió, st mânter ch'l andèva zâ pr âl schèl smadunând, ai èra sbilîghè un pâ e l avèva fât i ûltum pirû col cûl. Par zònta la mòca, invèzi che l cafâ, l'avèva spudè fòra una bròda culâur d âcua malnatta. Ló l èra vanzè insmé a guardèrta, prémma d adères che in vatta ala tèvla an i èra brîsa al buslòt dal cafâ, siché dânce al vlèva dîr ch'l èra dânter ala cardânz, e s'l èra dânter ala cardânz al vlèva dîr che ló int la mòca ai avèva méss sâul dl'âcua, ch'la s èra culurè con l avânz dal cafâ dal dé prémma, dèt che un quèlc turlurú ai avèva détt cha al cafâ al vén miâur s'an s lèva brîsa la maledatta cafîra! L andé ed slanz fòra d'in cà e l arivé cme una fûria dânter al barr in fâza:

- *Mário, fâm bân un bân esprès!-* al rujé con una vâus da capân.

- *Vluntîra-* l arspundé al baréssta - *apanna la mâchina la và in presiân, stamaténna la n n à brîsa vójja!*

Gigiàtt al turné fòra mandând di azidènt a tòtti âl mâchin da cafâ ed ste mânnd. Cum s pôlel, a dégg, cum s pôlel cminzèr una giurnèta, ch'l'èra bèle tachè mèl, sânce gnanc un strâz ed cafâ? Pòst che inción l arspundèva ala sò dmanda mótta, as mité in zairca d un barr; dâpp avoir fât almânc mèz chilòmeter l in vdé ón in luntananza, da cl'ètra pèrt dla strè e Gigiàtt al fé un sbalânz par travarsèr, sânce adères d una mâchina ch'l'arivèva a tóttâ bérra. L autéssta, quand al vdé cl òmen in mèz ala strè, l inciudé con un

gran zîg ed gâmm, mo an arivé brîsa d âura ed schivèrel.

- *Pròpi un mânnd al'arvèrsa!*

Al fó l ûltum pensîr ed Gigiàtt prémma ed pèder cgnusânza, e an s adé né dla Crâus Râssa ch'la l tòls só, né dl ûrel dla sirânna e gnanc di dutûr e di infarmîr ch'i s dèven da fèr d datauren a ló: insâmma l èra andè in còma.

Mo duv s truvèl? L'èra una strè ch'la parèva sânce fén, e cum l'èra in custîra! Par fòrza, i âlber i avèven âl fòl par tèra e âl radîs pr âria! Una strè vèga, sânce cà, sânce inción par psair dmandèr un'indicaziàn, sâul chi âlber al'arvèrsa! E che said ch'l avèva! Par furtónna ai èra una funtanénna, mo quand al spinzé al ptunzén, l'âcua la sbrufé vèrs l'èlta, inmujândel tòtt, e ló an arivé brîsa d âura ed bâvver gnanc una gâzza. L andé d lóng a guardères d atâuren, l avèva vójja ed méttres a sèder, mo in dóvv? Sâtta a chi âlber? Mo âl fòl âl tuchèven par tèra! As mité a sèder atais al fòl, sperând ed sènter un pôc ed frasse, mo âli èren bujânti! As livé só in fûria e al vdé, da cl'ètra pèrt dla strè, una cà. Che sulfv! L'èra una cà piotòst vèga, con âl fnèster a livèl dla tèra e la pòrta d ingrès atais ai cópp, mo ai èra una schèla a lumèga ch'l'arivèva a cla pòrta acsé in èlt, fòrsi in cà ai èra un quelcdón par dmandèri un pô d âcua. Al fé una câursa e l arivé int l'èra, in dóvv ai èra dâl galén e, dânter a un nîd, al vdé un bèl ôv. Al slunghé la man par tòrel, mo in st mânter as avsiné una galénna ciuzlând e l ôv, cme s'al fòss vîv, al spiché un sèlt e al s insfilzé int al dedrî dla galénna, ch'la fé un vèrs e la scapè vi sbatând âli èli.

Gigiàtt as ciapé la tèsta stra âl man svarsilànd:

- *Mo in dóvv sâgna capitè?*

- *L é al sbdèl, al stâga trancuèll!* - la fó l'arspòsta. Gigiàtt l avrè i ûc' e as guardé d atâuren: l èra int una stanza normèl, con âl fnèster e la pòrta al sò sît, ló l èra stais in vatta a un lèt normèl, as sintèva un pôc scumachè mo a cónt fât al stèva bân, e atais al lèt ai èra un'infarmîra ch'la i fèva zrisén.

- *A sânc cuntant! A sânc int un mânnd normèl!*

L'infarmîra l'andé a ciamèr al dutâur ed tûren:

- *Al nómmer ventedû al s é dsdè, mo ai ò pòra ch'an stâga brîsa tant bân,*

al diś ch' l' é cuntant d' èser turnè int un mànn d' normèl!

- Ai ò pòra anca mé! Al srà méi ch' a vâga a visitèrel: ste mànn tant normèl al n' é brîsa! - al gé al dutâur, e l' andé dânter par visitèr Gigiatt.

Maria Luisa Giannasi

(trad. in bulgnais dala Nôccia d Bastèl)

La lardarôla con l urcén ed pêrla

Avî da stèr a savair che tótti âl stmèn mé a vâg a fèr spaisa int al marchè d' Ūgo Bâsi o, cum i dîsen incû, *al mercato delle erbe*. Che pò al n' é mægga vaira ch' ai séppa sâul dl'êrba: defâti mé a i vâg par fèr pruvssta ed... bacalà! Sé, pròpi bacalà, *pesce veloce del Baltico*, che pò al vèner, dâpp ch' l' é stè a mói par socuànt dé, la Robèrta di "Mât dla pulânt" (Sant Isî 84/A) al le cûs con tótt quall ch' ai vòl e al lé sarvèss con la pulânt chèlda bujânta. Una delézzia! Al furnidâur ufizièl ed st bacalà, l' é la Cécca, la lardarôla dal marché, titolèr d' una butaiga mo di bân furné ed tótti âl spezialitè nustrèni e furastîri, ch' l' é un gudiòl sâul a guardèri. La Cécca la n' é brîsa bulgnaisa stièta, mo l' é tante dío brèva e senpâtica, ch' la meritarèv la *cittadinanza onoraria!* Sânpèr suridânta, paziânta con i cliènt pió esigènt e scòcia-quajón: lî l' à una parôla bôna con tótt. E pò l' é una sburdlàina ed prèmma fâta. Sintî quassta. L' èter dé arîv dânter par la sòlita furnidûra ed bacalà e, pugiànd l' òc' int al stèppit ed banda dala pôrta, bân, mo a vadd una fotografi d' la famâusa ragâza con l urcén ed pêrla! Sâul ch' la n' èra mægga la mudèla ed *Vermeer!* L' èra la Cécca, ch' la s' é fâta fotografèr con cla muntûra che lé! Al dé dâpp a sân turnè con la mâchina fotogrâfica e al risultèt a l' vdî qué sâtta...

La "cà brusè" la tâurna a nâser!

Par nuèter dal Pânt dla Biânnda, la "cà brusè" l' é quassta qué sâura. Lé dânter ai vivèva al vèc' padrân ed tótt la proprietè, e una brótta matéina, par câulpa dâl sfalésster ch' al vénsen fòra dal canân dla stû ch' l' èra tótt sbusanè, la ciapé fûg...

Adès la cà brusè la vgnarà tirè só un'ètra vòlta con tótti âl soluziàn dla tècnica mudèrna, par dvintèr la residânza dla nôstra Asociazian. I lavurîr i én bèle tachè, la grû l' é in puiziàn, al pardèzz al vgnarà masnè e la prèmma zetè ed zimânt l' é stè fâta.

Pasànd dala vî *Cristoforo Colombo*, s' a dè un'ucè a man drètta a psî vâdder un insónni ch' l' é drî a realizères. Un insónni ch' al vgnarà intitolè a una nôstra amîga ch' la s' à lasè l' ân indrî; un' amîga ch' la s' amanca a tótt, con al sò entusièsum, la sò sagiazza e la sò determinaziàn int al dîr sânpèr quall ch' la pinsèva.

Acsé la cà dl' Asociazian Culturèl "Al Pânt dla Biânnda" la s' ciamarà

Casa

ROSA PAOLA

Dânter a sta caslénna a i mitrân âl fotografi dal Navèlli cum l' èra una vòlta, i usvéi ch' a sânpèr riusè a catèr lé in gîr. Ai srà anc una sèla da 25/30 sît par fèr di incónter, dâl conferanz, magâra anc una quèlca cantadénna stra amîg, ala bôna e sânzà tròpi pretaiś.

Un insónni ch' l' é drî a dvintèr realtè.

F. C.

La siânza di nûster vîc'

Câper o **caparén** (*Capparis rupestris*) - capperò, pianta spontanea ne' muri, che produce frutto raccolto per uso di cucina.

Caplâz o **Lâpa**, spesso al plurale **lâp** (*Arctium lappa*) - bardana, lappa maggiore, lappa delle officinali, volgarmente cappellacci, erba comune le cui pallottole rotonde sono conosciute dai ragazzi che si divertono ad attaccarsele alle vesti, detta dai contadini *caplâz* e in montagna *lâuv*. La sua semente è utilizzata come sudorifero contro le malattie della pelle e i reumatismi. La sua radice è usata come aperitiva, diuretica, diaforitica. La medicina popolare l' adopera secca in fusione come diuretica.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda

Nómmer 130 dal 2014

Diretâur iresponsâbil e limusnîr:

Fausto Carpani

Dsègn uriginèl:

Lupâmbbol (Wolfgang)

Umberto Sgarzi

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgân eletrònic: **Âmos Lèli**

Abunamént par pòsta: almànc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto.carpani@alice.it

Al dizionèri ed riferimânt par cäl paròl ch' âli én difèzzili da capîr l' é quasst:

Lepri - Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnâis i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.clubdiapason.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnais.com

www.marcopoli.it

I nostri programmi

APRILE	
Mercoledì 30, ore 9-10	Dai microfoni di Radio Sanluchino (MF 100.4 - 104.7 Mhz) Fausto Carpani e Luigi Lepri a ruota libera nel programma "il Ricciolone" condotto da Marco Visita .
MAGGIO	
Giovedì 1, ore 17.....	A Malacappa (Argelato): Fausto Carpani per la Festa del Primo Maggio.
Domenica 18, ore 19,30.....	Presso il Centro Sociale Montanari (Via Saliceto) Fausto Carpani , Gigé Lîvra e Antonio Stragapede
Giovedì 22, ore 16,30.....	Nella sede della Famajja Bulgnaiša (via Barberia 11): pomeriggio in compagnia dei poeti dialettali, con la partecipazione di Fausto Carpani . Presenta Mirella Musiani .
GIUGNO	
Domenica 1, ore 21.....	A Quarto Inferiore Fausto Carpani e Antonio Stragapede
Sabato 7, ore 21.....	Festa della Parrocchia di S. Maria Assunta a Borgo Panigale: concerto di Fausto Carpani con il Gruppo Emiliano .

Via Sant'Isaia 84/A - 40123 BOLOGNA

tel. 051-0391646

mattidellapolenta@email.it

osservano il seguente orario:

dal lunedì al giovedì dalle 11 alle 16 e dalle 18,30 alle 21,30
venerdì - sabato - domenica dalle 11 alle 16 e dalle 18,30 alle 23
...e al venerdì: pulänt e bacalà in ómmid!